

Kaj je bronhiolitis?

Bronhiolitis je vnetje malih dihalnih poti (bronhiolov), ki dovajajo zrak v pljuča in iz njih. Ker so vneti bronhioli otečeni in izpolnjeni s sluzjo, je pretok zraka zmanjšan, kar se pri otroku kaže s težkim dihanjem.

Bronhiolitis povzročajo okužbe z respiratornimi virusi, ki so najpogostejše v jesensko-zimskem obdobju. Najpogostejša povzročitelja sta respiratorni sincicijski virus (RSV) in rinovirus. Bronhiolitis običajno prizadene otroke, mlajše od dveh let. Potek bolezni je različen – od blažje oblike, ko otroka zdravimo doma, do hude dihalne stiske, ki zahteva zdravljenje v bolnišnici, v posameznih primerih celo v intenzivni enoti. Isti virus lahko pri odraslih in večjih otrocih povzroči le navaden prehlad.

Kako ga prepoznamo?

Bronhiolitis se običajno začne kot okužba zgornjih dihal (prehlad) z izcedkom iz nosu in kašljem, pogosto tudi vročino. V nekaj dneh se stanje poslabša: poleg napadov kašlja je prisotno še hitro in oteženo dihanje, običajno tudi piskanje med izdihom. Pridružene so lahko težave s hranjenjem in uživanjem tekočin, zaradi česar postane otrok razdražljiv, zatem pa utrujen in izrazito umirjen. Po ozdravitvi navadno kašelj vztraja še več tednov.

Kako ga preprečujemo?

Ker bronhiolitis povzročajo virusne okužbe, so učinkoviti ukrepi za preprečevanje bolezni:

- **cepljenje nosečnic** proti RSV okužbi ali **zaščita določenih dojenčkov** z dolgo delujočimi protitelesi proti RSV,
- **izogibanje stikov s prehlajenimi osebami** – kar še posebej velja za dojenčke mlajše od 6 mesecev,
- **izogibanje zadrževanja z dojenčkom v prostorih z veliko ljudmi** (nakupovalni centri, igralnice ipd.), zlasti v času pogostejših okužb dihal,

- **domače varstvo starejših sorojencev** vsaj 3 mesece po rojstvu dojenčka; v sezoni pogostejših okužb dihal priporočljivo do 6. meseca starosti dojenčka,
- **skrb za higieno rok in kašlja.**

Kako postopamo?

Za lajšanje otrokovih težav doma so učinkoviti:

1. **Zniževanje povišane telesne temperature.**
2. **Čiščenje nosu in uporaba nosnih dekongestivov.** Zamašen nos predvsem dojenčkom zelo otežuje dihanje in hranjenje, zato je redno čiščenje z odstranjevanjem izcedka (z nežnim sesanjem z aspiratorjem) zelo pomembno.
3. **Zadosten vnos tekočin.** Pomembno je, da otrok dovolj pije, saj ob pospešenem in oteženem dihanju izgublja več tekočin. Pogosto ponujamo dojenje ali adaptirano mleko oz. druge tekočine (vodo, čaj ipd.).
4. **Počitek.** Otroku potrebuje miren prostor z dovolj vlažnim zrakom ter počitek. Pomembno je redno opazovanje dihanja, predvsem ko otrok spi.
5. **Čist zrak.** Izpostavljanje cigaretne dimu dodatno draži otrokove dihalne poti in lahko poslabša njegovo stanje oziroma podaljša okrevanje.

Zdravnik na podlagi pregleda oceni, ali otrok z bronhiolitisom potrebuje zdravljenje doma ali v bolnišnici. Zdravljenje v bolnišnici je potrebno vedno ob težji dihalni stiski in ko je vrednost nasičenosti otrokove krvi s kisikom (saturacija) na zraku nezadostna. Zdravnik se bo morda odločil za bronhodilatatorni test. V tem primeru bo otrok preko inhalacije ali vdihovanja pršilnika prejel zdravilo, ki sprošča mišice v velikih dihalnih poteh. Otroka z bronhiolitisom bo v začetku bolezni lahko pediater večkrat naročil na pregled, da bo sledil razvoju bolezni.

Gradivo je informativne narave in kot tako namenjeno izključno splošnemu informiranju. Gradivo ne more nadomestiti pregleda pri zdravniku. Opisane informacije so splošne narave in morda niso primerne za vsak posamezen primer. V primeru nejasnosti ali vprašanj se posvetujte s svojim zdravnikom, v primeru nujnih stanj vedno pokličite 112. Gradivo temelji na smernicah, veljavnih v maju 2026. Pregledali so ga pediatri in zdravniki, ki obravnavajo otroke in mladostnike. Avtorji gradiva ne zagotavljajo, da so informacije vedno popolne, popolnoma posodobljene ali primerne za vsak klinični primer. Prav tako ne prevzemajo odgovornosti za kakršnekoli posledice, ki bi lahko nastale zaradi uporabe navedenih informacij. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost.

Kdaj k zdravniku?

Pregled pri pediatru ali dežurnemu zdravniku je potreben čim prej:

- če so prisotni **znaki oteženega dihanja**: ugrezanje medrebrnih prostorov ali kotanje med ključnicama, širjenje nosnic, poudarjeno dihanje s trebuhom,
- če otrok **izrazito pospešeno diha v spanju, tudi če nima vročine** (vdihov v minuti je za tretjino več kot običajno),
- če so prisotni **piskajoče dihanje, podaljšan izdih in/ali stokanje**,
- če otrok **zavrača dojenje ali tekočine** in/ali **se utruja ob hranjenju**,
- če so **prisotni znaki dehidracije** (suhe plenice, jok brez solz, suhe ustnice),
- če je otrok **zelo umirjen ali zelo razdražljiv**,
- če je **dojenček mlajši od 3 mesecev** z znaki okužbe dihal,
- če je otrok **nedonošenček ali ima druge pridružene bolezni in kašlja**.

Gradivo je informativne narave in kot tako namenjeno izključno splošnemu informiranju. Gradivo ne more nadomestiti pregleda pri zdravniku. Opisane informacije so splošne narave in morda niso primerne za vsak posamezen primer. V primeru nejasnosti ali vprašanj se posvetujte s svojim zdravnikom, v primeru nujnih stanj vedno pokličite 112. Gradivo temelji na smernicah, veljavnih v maju 2026. Pregledali so ga pediatri in zdravniki, ki obravnavajo otroke in mladostnike. Avtorji gradiva ne zagotavljajo, da so informacije vedno popolne, popolnoma posodobljene ali primerne za vsak klinični primer. Prav tako ne prevzemajo odgovornosti za kakršnekoli posledice, ki bi lahko nastale zaradi uporabe navedenih informacij. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost.